

VÕLANÕUSTAMISTEENUS

JUHEND

Võlanõustamisteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on võlgnevuse talutavaks muutmine või selle likvideerimine ja uute võlgnevuste tekkimise vältimine toimetulekuvõime parandamise kaudu ning muude võlgnevusega seotud probleemide lahendamine. Võlanõustamisteenuse raames loetakse võlgnevuseks olukorda, kus isikule on esitatud nõue täita võlaõiguslikust suhtest või seadusest tulenev sissenõutavaks muutunud rahaline kohustus, mida isik ei ole võimeline iseseisvalt täitma.

Statistilise aruande „Võlanõustamisteenus“ esitavad kõik kohaliku omavalitsuse üksused, kus on korraldatud teenuse osutamine, olenemata sellest, kas teenuse osutamine toimub kohaliku omavalitsuse üksuses kohapeal või on teenuse saamine korraldatud väljaspool omavalitsust.

1. Võlgnevusprobleemidega kohaliku omavalitsuse üksusesse pöördunud isikud (aruandeaasta jooksul)

Veerg 1 – näidatakse kohaliku omavalitsuse üksusesse võlgnevus-probleemidega pöördunud isikute arv kokku.

Veerg 2 – näidatakse isikud, kellele osutas võlanõustamisteenust elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötaja või sotsiaaltöö spetsialist, kes on läbinud võlanõustaja täiendkoolituse või kellel on võlanõustaja kutse ning kes osutab võlanõustamisteenust lisaks muudele tööülesannetele, st võlanõustamine ei ole tema ainus tööülesanne.

Veerg 3 – näidatakse isikud, kellele osutas võlanõustamisteenust elukoha-järgses kohaliku omavalitsuse üksuses olev palgaline võlanõustaja, kelle tööülesandeks on ainult võlanõustamisteenuse osutamine.

Veerg 4 – näidatakse isikud, kes suunati kohaliku omavalitsuse üksuse poolt korraldatud võlanõustamisteenust saama ning kelle osutatava teenuse eest tasus teenusele suunanud kohaliku omavalitsuse üksus.

2. Teenust saanud isikud võlanõustamisteenust saama pöördumise peamise põhjuse järgi ja teenusetundide maht (aruandeaasta jooksul)

Veerg 1 – näidatakse võlanõustamisteenust saanud isikute arv kokku. Selle arvutab programm. Aruande koostaja seda ei täida.

Veerg 2–9 – näidatakse teenust saanud isikud vastavalt peamisele probleemile, millega abivajavad isikud võlanõustaja poole pöördusid.

Veerg 8 – näidatakse kõik teised probleemid, mida ei ole eespool loetletud (nt maksuvõlg, krediitkaardi võlg, viivised, elatisraha, käendus).

Veerg 9 – näidatakse pöördujad, kellel on üheaegselt mitu probleemi ning peamise probleemi eristamine on keerukas.

Veerg 10 – näidatakse võlanõustaja poolt osutatud teenusetundide maht. Siin arvestatakse kogu tundide arv, mis kulus võlanõustajal abivajava isikuga otseseks suhtlemiseks, sobivaimate lahenduste leidmiseks ja muudeks konkreetse juhtumiga seotud tegevusteks. **Siin näidatakse kohaliku omavalitsuse üksuses palgal oleva võlanõustaja poolt osutatud teenusetunnid ja väljaspool kohaliku omavalitsuse üksust teenust saanud isikutele osutatud teenusetundide maht, mille eest tasus vastav kohaliku omavalitsuse üksus.**

NB! Siin ei näidata kohaliku omavalitsuse üksuses sotsiaaltöötaja või sotsiaaltöö spetsialisti poolt osutatud võlanõustamisteenuse teenusetundide mahtu.

Veerg 11 – näidatakse kõik teenuse osutamisega seotud kulutused, st **kohaliku omavalitsuse üksuses palgal oleva võlanõustaja ja väljaspool kohaliku omavalitsuse üksust teenust osutava võlanõustaja teenuse osutamise kulutused.**

NB! Siin ei näidata kohaliku omavalitsuse üksuses sotsiaaltöötaja või sotsiaaltöö spetsialisti poolt osutatud teenuse kulu.

Veerg 12 – arvestuslik kulu ühe teenusetunni kohta. Selle arvutab programm. Aruande koostaja seda ei täida.

3. Teenust saanud isikud sotsiaalse seisundi järgi (aruandeaasta jooksul)

Veerg 1 – näidatakse teenust saanud isikute arv kokku, sõltumata sellest, kas abi osutati kohaliku omavalitsuse üksuses või väljaspool kohaliku omavalitsuse üksust asuva võlanõustaja juures. Selle arvutab programm. Aruande koostaja seda ei täida.

Veerud 2–10 – näidatakse teenust saanute sotsiaalne seisund. Isik näidatakse tema peamise sotsiaalse seisundi järgi (nt 65-aastane inimene näidatakse vanaduspensionärina ka siis, kui ta töötab).

Veerg 2 – näidatakse isikud, kes:

- 1) töötavad ja saavad selle eest tasu palgatöötajana, ettevõtjana või vabakutselisena;
- 2) töötavad otsese tasuta pereettevõttes või oma talus;
- 3) ajutiselt ei tööta.

Mittetöötamise ajutise iseloomu peamine kriteerium on formaalse töösuhte säilimine tööandjaga (ettevõtja puhul ettevõtte säilimine). Ajutise mittetöötamise põhjus võib olla näiteks puhkus, haigus, täiendus- või ümberõpe, streik jne.

Veerg 3 – näidatakse rasedus- ja sünnituspuhkusel viibivad isikud (vastavalt puhkuseseadusele ja ravikindlustuse seadusele) ja lapsehoolduspuhkusel viibivad isikud (lapse ema või isa kuni lapse kolme-aastaseks saamiseni või lapse hooldaja, kui ema või isa kumbki seda puhkust ei kasuta).

Veerg 4 – kodune. Siia alla kuulub mittetöötav ja mitteõppiv tööealine isik, kes on tegev eeskätt oma majapidamises, mitte väljaspool seda ega otsi tööd. Siia loetakse ka väikelastega kodus olijad, kes eelnevalt ei töötanud, ja puudega isiku või vanuri hooldajad, kes hooldamiskohustuse tõttu ei tööta.

Veerud 5–6 – näidatakse Eesti Töötukassas registreeritud töötud.

Registreeritud töötud on 16-aastane kuni vanaduspensioniealine isik, kes on töötukassas töötuna arvele võetud ja otsib tööd.

Veerg 5 – näidatakse töötuskindlustushüvitist või töötutoetust saavad isikud.

Veerg 6 – näidatakse isikud, kes on töötukassas arvele võetud, kuid ei ole õigustatud saama töötutoetust ega hüvitist, sh pikaajalised töötud.

Pikaajaline töötud on isik, kes 12 kuud enne Eesti Töötukassas töötuna arvele võtmist pole töötanud või on olnud registreeritud töötuna üle 12 kuu (16–24-aastaste noorte puhul 6 kuud).

Veerud 7–9 – näidatakse riikliku pensioni saavad isikud.

Veerg 7 – näidatakse isikud:

- kes on jõudnud riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud pensioniikka ning kellel on vähemalt 15 aastat tööstaaži. Siia alla kuuluvad ka soodustingimustel vanaduspensionari saajad riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel;
- kellele on määratud ennetähtaegne vanaduspension riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel.

Veerg 8 – näidatakse isikud, kellele on tervisekaotuse tõttu määratud töövõimetus pension riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel, ja töövõimetoetuse saajad töövõimetoetuse seaduse alusel.

Veerg 9 – näidatakse teised pensionisaajad (rahvapensioni, toitjakaotuspensioni, väljateenitud aastate pensioni saajad).

Veerg 10 – näidatakse kõik teised pöördud, keda ei ole eespool olevas loetelus näidatud.

4. Teenust osutanud võlanõustajad ja nende erialane ettevalmistus

Andmed esitatakse kõigi teenust osutanud võlanõustajate ja nende kvalifikatsiooni kohta, k.a kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötaja või sotsiaaltöö spetsialist (andmed nende erialase ettevalmistuse kohta näidatakse real 02).

Sotsiaalhoolekande seaduse § 45 lõike 1 järgi peab võlanõustajal olema kutseseaduse alusel antud võlanõustaja kutse (veerg 2) või riiklikult tunnustatud kõrgharidus ja läbitud võlanõustaja täienduskoolitus (veerg 3).